

■ SFAŁSZOWANE WYBORY

Podczas przygotowań do przeprowadzenia wyborów przyjęto korzystną dla komunistów ordynację wyborczą. Pozwalała ona m.in. na pozbawienie praw wyborczych bez wyroku sądowego i dopuszczała łączenie mandatu poselskiego z pełnieniem funkcji w administracji terenowej, co było sprzeczne z konstytucją marcową. Jednocześnie nasiliły się represje wobec opozycji. W okresie kampanii wyborczej do sejmu zabito ponad 120 działaczy PSL, a wielu aresztowano – było to związane z decyzją o samodzielnym wystartowaniu w wyborach przez tę partię. Dla uzyskania lepszych wyników i potwierdzenia współdziałania z innymi partiami komuniści stworzyli tzw. **Blok Demokratyczny**. W jego skład weszły Polska Partia Robotnicza (PPR) oraz jej partie satelickie – Polska Partia Socjalistyczna (PPS), Stronnictwo Ludowe (SL) i Stronnictwo Demokratyczne (SD). Wybory odbyły się **19 stycznia 1947 r.**, zostały jednak sfałszowane, tak jak wcześniej referendum. Według podanych oficjalnie wyników komuniści otrzymali aż 80% głosów, a PSL – tylko 10%. Taki rezultat głosowania spotkał się ze stanowczym protestem

Na plakacie z okresu wyborów w 1947 r.

Blok Demokratyczny został przedstawiony jako jedyna siła polityczna mogąca kontynuować odbudowę kraju, utrzymać wprowadzone zmiany społeczno-gospodarcze oraz nowe granice państwa. Uwagę zwraca pisownia rzeki Nysy, nieustalona jeszcze w polskiej wersji językowej.

■ plakat, 1947 r.

zachodnich aliantów. Nie zmieniło to jednak faktu, że pełnię władzy w Polsce przejęli komuniści, podporządkowani decyzjom płynącym z ZSRR. Nowy sejm wybrał na urząd prezydenta **Bolesława Bierut**a, zaś premierem został **Józef Cyrankiewicz**. Lider opozycji Stanisław Mikołajczyk, któremu groziło uwięzienie, jesienią 1947 r. opuścił Polskę.

POSTAĆ HISTORYCZNA

STANISŁAW MIKOŁAJCZYK 1901–1966 r.

Był przywódcą PSL i premierem rządu emigracyjnego. W okresie międzywojennym pełnił funkcję posła PSL-Piast. Uczestniczył w kampanii wrześniowej, a następnie wyemigrował do Francji, a potem Wielkiej Brytanii. Zaangażował się w działalność polskiego rządu w Londynie,

gdzie w latach 1943–1944 pełnił stanowisko premiera. Bezsukcesie starał się wypracować porozumienie z ZSRR i PKWN w kwestii polskiej granicy wschodniej. W 1945 r. powrócił z emigracji, przystąpił do TRJN i został jego wicepremierem oraz ministrem rolnictwa. Rozbudowywane przez niego PSL stanowiło silną opozycję wobec komunistów, co przyczyniło się do zmuszenia Mikołajczyka do ucieczki z kraju. Nigdy już nie powrócił do Polski, lecz aktywnie uczestniczył w życiu emigracyjnym.

ĆWICZENIA

1. Scharakteryzuj sytuację polityczną w Polsce w latach 1944–1947.
2. Opisz metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w kraju.
3. Przedstaw przyczyny i skutki migracji ludności na terenach polskich po zakończeniu działań wojennych.

DLA ZAINTERESOWANYCH

P. Gontarczyk, *Polska Partia Robotnicza. Droga do władzy 1941–1944*, Warszawa 2003.

Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki 1939–1959. Atlas ziem polskich. Polacy, Żydzi, Niemcy, Ukraińcy, Warszawa 2008.

Proces szesnastu „Gazeta Ludowa”

<http://link.nowaera.pl/his358>

<http://link.nowaera.pl/his359>